

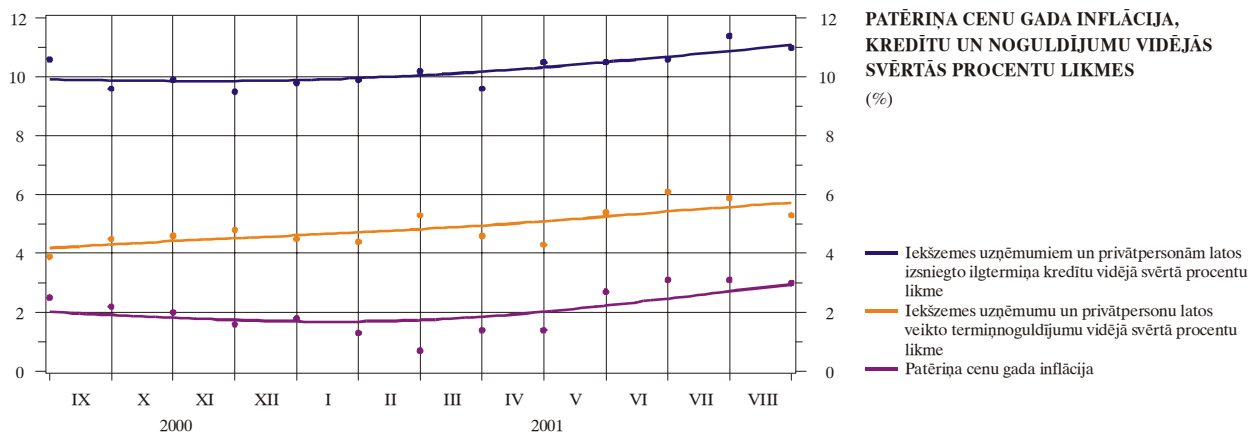
MONETĀRAIS BIĻETENS

8•2001

Augustā ekonomiskās izaugsmes ietekmē straujāk nekā iepriekšējā mēnesī palielinājās naudas piedāvājums (pieaugums – 2.5%), augot skaidrās naudas daudzumam apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs; par 1.4%) un iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikumam (par 3.0%). Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikuma kāpums (3.8%) bija straujākais pēdējo deviņu mēnešu laikā. Naudas tirgus likviditātes uzlabošanās noteica starpbanku kredītu procentu likmju krasu samazināšanos, kas vienlaikus ar procentu likmju sarukumu pasaules finanšu tirgū veicināja arī iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmju kritumu. Valsts tautsaimniecības stabilitāti augusta sākumā atzinīgi novērtēja starptautiskā kredītreitingu aģentūra *Standard & Poor's*, paaugstinot Latvijas reitingam attiecībā uz ilgtermiņa aizdevumiem ārvalstu valūtā noteikto attīstības prognozi no stabilas uz pozitīvu un pārapsīrinot piešķirtos reitingus.

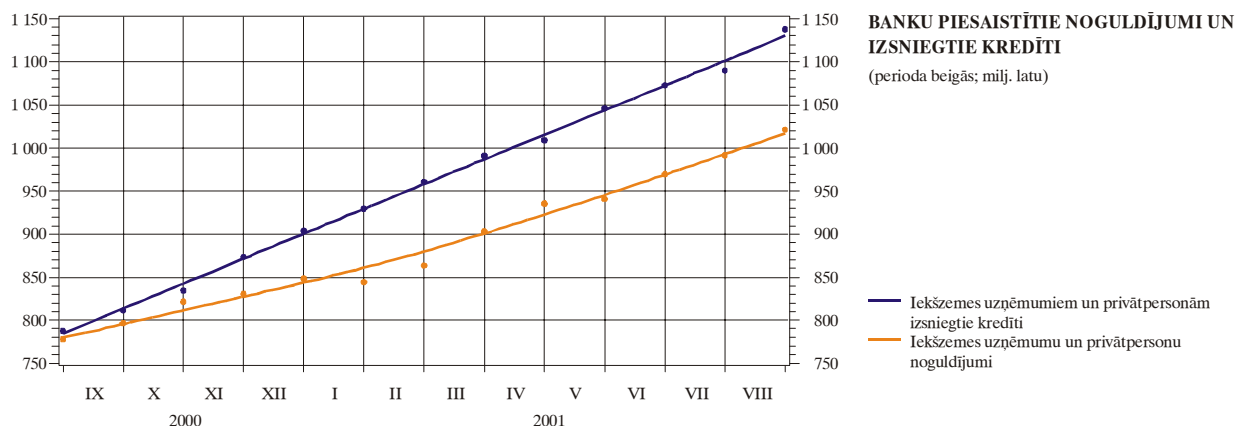
Patēriņa cenu indekss augustā salīdzinājumā ar jūliju saruka par 0.7% (lielākais samazinājums kopš 1999. gada jūlija), bet gada inflācija kritās līdz 3.0% un gada pamatinflācija – līdz 2.6%. Preču cenas samazinājās par 0.9%, bet pakalpojumu cenas pieauga par 0.2%. Deflāciju noteica augļu, dārzeņu un kartupeļu cenu kritums vidēji par 14.4%.

Naudas piedāvājuma kāpumu noteica banku sistēmas tīro iekšējo aktīvu palielināšanās par 28.7 milj. latu,

turpinoties iekšzemes kredītu atlikuma pieaugumam (par 33.4 milj. latu). Arī banku sistēmas tīrie ārējie aktīvi palielinājās (par 7.1 milj. latu).

Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu atlikums salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi pieauga par 41.8 milj. latu un salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu – par 44.5%. Ilgtermiņa kredītu atlikums palielinājās par 3.8% un īstermiņa kredītu atlikums – par 4.0%. Visvairāk pieauga industriālā kredīta (par 17.9 milj. latu jeb 5.4%), kā arī komerckredīta un hipotēku kredīta (attiecīgi par 10.0 milj. latu un 6.8 milj. latu) atlikums.

Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumu atlikums bankās palielinājās par 29.6 milj. latu un pirmo reizi kopš Latvijas neatkarības atjaunošanas pārsniedza 1 mljrd. latu. To noteica nepieredzēti straujais termiņnoguldījumu atlikuma kāpums (39.8 milj. latu), nedaudz sarūkot pieprasījuma noguldījumu atlikumam.

Latvijas Bankas noteiktais eiro un Japānas jenas kurss attiecībā pret latu pieauga (attiecīgi par 1.9% un 2.0%), Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss nemainījās, bet ASV dolāra kurss samazinājās (par 1.7%). Stāvokli pasaules valūtas tirgū ietekmēja ASV dolāra kursa kritums attiecībā pret eiro un Japānas jenu, jo finanšu tirgus dalībnieki pesimistiski vērtēja ātras ASV tautsaimniecības izaugsmes iespējas. Federālo rezervju sistēma 21. augustā pazemināja bāzes procentu likmi līdz 3.5% – zemākajam līmenim pēdējo septiņu gadu laikā –, tomēr tas būtiski neietekmēja finanšu tirgu, jo ASV tautsaimniecības izaugsmes iepriekšējo mēnešu dati bija zemāki, nekā prognozēts.

Naudas bāze augustā salīdzinājumā ar jūliju palielinājās par 14.4 milj. latu jeb 2.6% (gada pieaugums – 5.7%). To noteica bankām izsniegto Latvijas Bankas kredītu atlikuma palielināšanās (par 9.8 milj. latu) un neto kredīta valdībai pieaugums, par 6.1 milj. latu samazinoties valdības noguldījuma atlikumam centrālajā bankā, bet par 3.8 milj. latu pieaugot centrālās bankas īpašumā esošo valsts vērtspapīru portfelim. Latvijas Bankai palielinot piedāvājumu, augustā izsniegto *repo* kredītu apjoms bija ievērojami lielāks nekā iepriekšējos mēnešos, bet lombarda kredīti netika pieprasīti. Latvijas Bankas tūrie ārējie aktīvi samazinājās par 1.9%, jo par 4.0 milj. latu saruka valūtas mijmaiņas darījumu atlikums.

Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme samazinājās līdz 4.5%. Naudas tirgus indekss RIGIBOR uz nakti izsniegtajiem kredītiem saruka no 6.4% mēneša sākumā līdz 3.6% mēneša beigās, bet kredītiem ar 6 mēnešu termiņu – attiecīgi no 7.7% līdz 7.3%. Starpbanku kredītu apjoms salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi samazinājās par 37.3% (līdz 285.3 milj. latu).

Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālais pārpalikums augustā bija 0.7 milj. latu, bet fiskālais deficīts 2001. gada pirmajos astoņos mēnešos samazinājās līdz 37.0 milj. latu (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 48.2 milj. latu). Sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta fiskālais pārpalikums augustā bija 1.0 milj. latu, bet šā budžeta fiskālais deficīts 2001. gada pirmajos astoņos mēnešos (11.1 milj. latu) bija 2.5 reizes mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā, jo būtiski pieauga nodokļu ieņēmumi. Valsts parāds sasniedza 649.3 milj. latu, un tā palielinājumu galvenokārt noteica iekšējā parāda kāpums.

Uzlabojoties banku sektora likviditātei, auga valsts vērtspapīru pieprasījums. Mēneša laikā notika pa vienai 3 un 6 mēnešu parādzīmju izsolei (pārdoto vērtspapīru kopapjoms – 1.2 milj. latu), bet divās izsolēs tika pārdotas 12 mēnešu parādzīmes 11.6 milj. latu apjomā. 3 un 6 mēnešu parādzīmju izsoļu vidējā svērtā diskonta likme (attiecīgi 5.78% un 6.50%) bija augstāka nekā attiecīgā termiņa vērtspapīru iepriekšējā izsolē, bet 12 mēnešu parādzīmju vidējā svērtā diskonta likme samazinājās no 6.69% jūlijā līdz 6.45% augustā. Apgrozībā esošo valsts vērtspapīru apjoms palielinājās par 12.2 milj. latu un mēneša beigās bija 306.0 milj. latu.

Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu Latvijas ostās saņemto un no tām nosūtīto kravu apjoms pieauga par 4.2%, bet pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms palielinājās par 8.0%.

Ražotāju cenu indekss rūpniecībā salīdzinājumā ar iepriekšējo mēnesi nemainījās, bet salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu pieauga par 2.3%.

Bezdarba līmenis nemainījās (7.7% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita). Nodarbinātības valsts dienestā reģistrēto bezdarbnieku skaits bija par 4.9% mazāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā.

Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes apkopotie dati par rūpniecības un tirdzniecības attīstību jūlijā liecina, ka turpinās šo nozaru izaugsme. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss palielinājās par 10.6% (t.sk. apstrādes rūpniecībā – par 11.3%). Mazumtirdzniecības apgrozījums pieauga par 8.0%.

	2001	
	VII	VIII
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	10.6	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	-0.5	-0.7
Gada (%)	3.1	3.0
Patēriņa cenu gada pamatinflācija (%)	2.8	2.6
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	92 510	92 150
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	7.7	7.7
Valsts konsolidētā kopbudžeta fiskālā bilance (milj. latu)	-37.7	-37.0
Ārējā tirdzniecība (milj. latu)		
Eksports	97.9	*
Imports	186.5	*
Balance	-88.6	*

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes dati.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

(perioda beigās; milj. latu)

(perioda beigās; milj. ASV dolāru)*

	2001	
	VII	VIII
Banku sistēma		
M2X	1 433.6	1 469.4
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	441.6	447.8
Iekšzemes uzņēmumu un privātpersonu noguldījumi	992.0	1 021.6
Pieprasījuma noguldījumi	589.7	579.6
Terminnoguldījumi	402.2	442.0
M2D	977.9	988.0
Tirie ārējie aktīvi	541.5	548.6
Tirie iekšējie aktīvi	892.1	920.8
Kredīti iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām	1 096.1	1 137.9
Īstermiņa kredīti	225.8	234.8
Ilgtermiņa kredīti	870.3	903.1
Kredīts valdībai (neto)	115.1	106.8
Latvijas Banka		
M0	561.7	576.1
Skaidrā nauda apgrozībā	498.7	505.5
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	62.9	70.5
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0.1	0.1
Tirie ārējie aktīvi	606.5	594.8
Tirie iekšējie aktīvi	-44.8	-18.7
Kredīti	17.3	36.6
Bankām	30.4	40.2
Valdībai (neto)	-13.1	-3.6
Pārējie aktīvi (neto)	-62.1	-55.3
Ārējās rezerves*	982.57	980.52
Zelts	66.45	68.00
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.47	0.15
Rezerves pozīcija Starptautiskajā Valūtas fondā	0.07	0.07
Ārvalstu konvertējamās valūtas	915.58	912.30

**PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS
BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU
KURSI**

	2001	
	VII	VIII
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	6.5	4.5
Iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām izsniegto kredītu procentu likmes		
Īstermiņa kredīti (izsniegti latos)	11.8	10.8
Īstermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	9.8	8.8
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti latos)	11.4	11.0
Ilgtermiņa kredīti (izsniegti OECD valstu valūtās)	9.3	8.3
No iekšzemes uzņēmumiem un privātpersonām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.6	0.6
Pieprasījuma noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	0.8	0.9
Īstermiņa noguldījumi (veikti latos)	5.9	5.2
Īstermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	4.4	3.8
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti latos)	6.8	6.7
Ilgtermiņa noguldījumi (veikti OECD valstu valūtās)	5.6	5.6
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	3.5	3.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.6350	0.6240
Ls pret DEM	0.2844	0.2898
Ls pret GBP	0.9040	0.9040
Ls pret FRF	0.0848	0.0864
Ls pret 100 JPY	0.5100	0.5200
Ls pret EUR	0.5562	0.5667

Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde publicējusi datus par iekšzemes kopprodukta pieaugumu 2001. gada 2. ceturksnī (9.2%). To noteica straujš pievienotās vērtības kāpums transportā, glabāšanā un sakaros (17.4%), tirdzniecībā (12.2%), apstrādes rūpniecībā (9.8%) un citās nozarēs. Precizēts arī iekšzemes kopprodukta pieauguma temps 2001. gada 1. ceturksnī (8.3%). Tādējādi 2001. gada 1. pusgadā iekšzemes kopprodukta pieaugums sasniedza 8.8% (iepriekšējā gada atbilstošajā periodā – 5.5%).

	2001	
	VII	VIII
Banku rezerves	118.4	123.2
Nacionālā valūta banku kasēs	57.0	57.7
Noguldījumi Latvijas Bankā	61.4	65.5
Ārzemju aktīvi	1 433.2	1 429.1
Ārvalstu valūta banku kasēs	34.4	35.2
Prasības pret ārvalstu bankām	778.6	808.5
Prasības pret ārvalstu nebankām	609.8	571.8
Pārējie aktīvi	10.4	13.6
Prasības pret centrālo valdību (neto)	129.3	111.1
Prasības pret pašvaldībām (neto)	-1.1	-0.6
Prasības pret valsts uzņēmumiem	66.6	72.5
Prasības pret privātuzņēmumiem	839.9	869.5
Prasības pret privātpersonām	199.3	205.8
Neklasificētie aktīvi	235.0	230.9
Pamatlīdzekļi	113.5	114.2
Nauda ceļā	9.3	2.7
Pārējie aktīvi	36.9	36.6
Prasības pret iekšzemes kredītiestādēm (t.sk. ieguldījumi)	75.3	77.4
AKTĪVI PAVISAM	3 020.7	3 041.5
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>224.3</i>	<i>191.2</i>
Pieprasījuma noguldījumi	358.6	352.4
Valsts uzņēmumu	53.4	43.3
Privātuzņēmumu	166.4	171.2
Privātpersonu	138.8	137.9
Termiņnoguldījumi	177.7	187.8
Valsts uzņēmumu	35.1	30.5
Privātuzņēmumu	47.5	58.2
Privātpersonu	95.1	99.1
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	455.7	481.4
Valsts uzņēmumu	12.8	16.1
Privātuzņēmumu	174.8	190.7
Privātpersonu	268.1	274.7
Tranzītfondi	20.7	20.6
Ārzemju pasīvi	1 498.2	1 475.2
Saistības pret ārvalstu bankām	383.8	352.1
Saistības pret ārvalstu nebankām	1 029.4	1 051.0
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	84.9	72.1
Saistības pret Latvijas Banku	30.4	40.2
Parāda vērtspapīri	9.1	9.2
Kapitāls un rezerves	259.1	263.6
Rezidentu	95.4	99.9
Nerezidentu	163.7	163.7
Uzkrājumi parādiem un saistībām	52.5	52.7
Neklasificētie pasīvi	158.6	158.3
Nauda ceļā	60.8	57.0
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	25.4	28.1
Saistības pret iekšzemes kredītiestādēm	72.5	73.2
PASĪVI PAVISAM	3 020.7	3 041.5
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>224.3</i>	<i>191.2</i>

KREDĪTIESTĀŽU KOPSAVILKUMA BILANCE

(perioda beigās; milj. latu)

© Latvijas Banka, 2001

Pārpublicējot obligāta avota norāde.
Reģistrācijas apliecība Nr. 1718

Latvijas Banka
K. Valdemāra ielā 2a, Rīgā, LV-1050
Tālrunis: 702 2300 Fakss: 702 2420
<http://www.bank.lv>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas moneitāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturojumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (http://www.bank.lv/FinancialData/Latvian/index_LB.html).